

הכונס פרק ששי בבא קמא

נו.

עין משפט
נר מצוה

יד א ב ג מ"י פ"ד
מהלכות נ"מ ה"י די
סמך עשין סט טו"ש ח"מ
ס' חס ספ"ק יא:
בז ד מ"י שם טו"ש שם
ספ"ק טו:
בז ה מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה א סמך
לזון כח טו"ש ח"מ ס'
לכ ספ"ק ב:
זו ו מ"י שם טו"ש שם
בג"ה:
יח ז מ"י שם סמך שם
וטו"ש שם:
יח ח מ"י שם סמך שם
טו"ש ח"מ ס' כח
ספ"ק א:
כ ט מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה א סמך
עשין קח טו"ש שם עשין
בכ"מ ובכ"י שם:
כא י מ"י שם פ"ד ה"י ז
סמך שם טו"ש שם:
כב ב מ"י פ"ד מהל' חובל
ומזיק הלכה ה ועשין
בכ"מ:
כג ל מ"י פ"ד מהל' מקי
מזון הלכה א סמך
עשין סט טו"ש ח"מ ס'
חס ספ"ק ז:
כד מ מ"י פ"ד מהלכות
חובל ומזיק ה"י ז סמך
שם טו"ש ח"מ ס' כח
ספ"ק לב:
כה ב מ"י פ"ד מהל' מקי
מזון הלכה א סמך
עשין סט טו"ש ח"מ ס'
שט ספ"ק א:
כו ב מ"י שם הלכה
טו"ש שם ספ"ק ה:

מוסף רש"י

העושה מלאכה במי
חטאת. שקל כנגדן
משקולות, ופרה וכל מעשה
נפלים במלאכה (ויקרא
צח.) מי חטאת דפרה
לזוהר וכן פרה עצמה
נפלים במלאכה, דכתיב
(במדבר יט) אשר לא עלה
עליה עול, ובמי חטאת
כתיב למשמרת למי נדה,
ומזה בספרי מה ח"ל,
שכיל אין לו שמחה מלאכה
פוסלת אלא צפרה ומזין
אף במים ח"ל למשמרת
למי נדה, כלומר שיהיו
משמרות לכך ולא לדבר
אחר (גיטין ג.) פטור
מדיני אדם, לשלם וחייב
בדיני שמים, פורענות
לשלם לרשעים שנחנקין
להפסיד את יצרלל (שם).
ושברה כדו כו' וחייב
בדיני שמים. משום דלא
סליק (לעיל כט.).

כנסת רעוע. ללא אפשרה דלמסתר קאי: דמטי ליה. כשכפה
הגיע זה הדליקה: כרות מלווה. הרי בידים הצעיר וצדיני אדם
ניחוי: כרות שאינה מלווה. דמידי דלא סלקא אדעתיה ה"א:
טמון חיסומ. שכיסה קמת חצירו בסדיניו כשראה דליקה אכלה

והוא לא שלח את הצערה ושויה
טמון וגרס להפסיד את הניזק
ולפטור את המצעי דפקיד על טמון
באש: לנפשי. להוציא ממון מחצירו
לעצמו: ממונה צעי לשומי. אותו
ממון שהוציא חייב להחזיר: להצריה.
שכר עדי שקר להוציא מנה מראובן
לשמעון: פשיטא דאורייתא הוא.
חייב צדיני שמים: אם לא יגיד.
בתי קא משמע מדפקיד אהגדה
משמע שאלו מגידין מתחייב זה ממון
ועוד ק"ל (סוטה דף ב:) כל מקום
שנאמר עד הרי כאן שני עדים עד
שיפרט לך הכבוד אחד כדכתיב לא
יקום עד אחד באיש (דברים יט):
אלא כזה. שמחייב שבעה וצדיני
שמים מחייב דלי הוא מסקיד מחייב
ליה שבעה ודלמא לא היו משמטע
בשיקרא ומשלים: וסו ליכא. דחייבין
צדיני שמים: העושה מלאכה צמי
חטאת. שקל כנגדן משקלות במסכת
גיטין (דף ג.) והן נפלים במלאכה: פטור
מדיני אדם. דהיזק שאינו ניכר לא
שמים היזק. וכולהו הני תיובתי מתנייתא
ניניה: המציעים. תקע לו בלזנו פתאום
ובעמו דלא עבד כיוצא מעשה בגופו:
ר"מ מחייב בהזיקן. פלוגמיהו מפרשא
בהמניח את הכד (לעיל דף כט.) בנתקל
פושע ובמפקיד נזקיו: אלא כסוי
כפיתיה. שלא תצער זה האש
מהר: דברי הרב שומעין. והיה להם
שלא יעידו: והוא שחטרה. הא דתנן
נפרצה בליה פטור כגון שחטרה
ההמה והפילה הכותל דלנוס הוא:
אכל לא חטרה. אלא מעצמה נפלה:
תחילתו בפשיעה. אכל נפילה דעבד
למיפל: וסופו באונס. דהא לא נפלה
אלא חטרה: הניחא למאן דאמר
כו'. פלוגמא היא בנסוק המפקיד
(ב"מ דף מב.) מרי לשיט דש"ס אליבא
דכ"י יוסף: ה"ג אלא מתני' כנסת
צריא וספילו לא חטרה: הניחא
בחמה כו' אמר רבה ואפילו
חטרה. ובכותל צריא: סתלסו
בפשיעה. שהניחה בחמה ופשיעה
היא אכל פתיחת הדלת דלמרינן
לקמיה כל תחבולות שיכולה לעשות
עושה אכז צערה: וסופו באונס.
שחטרה: טלדקא. תחבולות:

תורה אור השלם

1. נפיש בי תחטא
ושמעה קול אלה ודא
עד או ראא או צדע אם
לוא יגיד ונשא עונו:
ויקרא ה א

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה פשיטא וכו'
כשעבד על שבעתו
כדבר שאם לא יגיד:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אם לא יגיד
ובי ועוד ק"ל. מתנה לי
הא בלמא היכא דעא אחד
מועיל בעדותו לחייב ממון
חייב קרנן שבעה כדאמרי
בשבעות רפ"ד הכל מודים
בעד סוטה וכו' ובתוס' רש
סוטה ד"ה כל הקדש בלמא
אמאי לא אמרינן דוואו עד
אמאי לא אמרינן דוואו עד
היטו ב' דוקא. וי"ש מה
שמרנו אכל לרש"י דכ"י
לקוטא דמיתלח דוואו עד
היטו ב' דוקא ק"ל:
ד"ה פטור וכו' דהיזק
שאנו ניכר לא שפיה
היזק. קשה למ"ש רש"י
תחלה העושה מלאכה
ששקל בזה משקלות וזה
אף למ"ד דשמים היזק
פטור ע"ש בגיטין ו"ז ע:

רבינו הגנאל

תחלתו בפשיעה וסופו
באונס. דכיון דשבתה
בחמה כל טעדיק דאית
לה. פי' ערמה.

אילימא דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי ל"חייב. וא"ת
כיון שאין חילוק בין מקרב דבר אכל האש וצין מקרב
האש אכל הדבר אמרינן צפרק כל הנשרפין (סנהדרין דף עו.
ושם) כפתו צמקוס ססוף חמה או צינה לצא פטור ליחייב למ"ד

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ככותל רעוע אמר מר א הכופף קמתו של
חבירו בפני הדליקה היכי דמי אילימא
דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי
נחייב אלא דמטיא ברוח שאינה מצויה
ורב אשי אמר יטמון אתמר משום דשויה
טמון באש: אמר מר השוכר עדי שקר
ה"ד אילימא לנפשיה בממונה בעי שלומי
ובדיני אדם נמי ינחייב ואלא לחבריה
ההודיע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
במאי עסקין אילימא בבי תרי פשיטא
דאורייתא הוא יאם לא יגיד ונשא עונו
אלא בחד ותו ליכא והאיכא (סימן העושה
בסם ושלוח חבירו נשבר) ב"העושה מלאכה
במי חטאת ובפרת חטאת פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא הגותן סם המות
בפני בהמת חבירו פטור מדיני אדם וחייב
בדיני שמים והאיכא השולח את הבערה
ביר חרש שוטה וקמן פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא המבעית את
חבירו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים
והאיכא נשברה כדו ברה"ר ולא סלקה
נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהזיקן
וחכ"א פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים
אין מיהא איכא טובא והני אצטריבא ליה
מהו דתימא בדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל הפורץ גדר בפני בהמת חבירו מהו
דתימא כיון דלמסתריה קאי מה עביד
בדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל הכופף
קמתו של חבירו נמי מהו דתימא לימא מי
הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה ובדיני
שמים נמי לא ליחייב קמ"ל ולרב אשי
דאמר נמי טמון איתמר מהו דתימא אנא
כסוי כסיתיה ניהלך ובדיני שמים נמי לא
ליחייב קמ"ל והשוכר עדי שקר נמי מהו
דתימא לימא דברי הרב ודברי התלמיד
דברי מי שומעין ובדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל והודיע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
נמי מהו דתימא מי יימר דכי הוה (אתינא)
מסהדינא ליה הוה מודה דלמא הוה משתבע
לשקרא ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל:
נפרצה בליה או שפרצוה לסטים כו': אמר
רבה והוא שחטרה אבל לא חטרה מאי
חייב היכי דמי אילימא בכותל בריא כי לא
חטרה אמאי חייב מאי ה"ל למעבד אלא

האדם עדין בעולם:
במונה בעי אשומי. וכי תימא
פטור מדיני אדם משום
דלא ידעי שהם עדי שקר מ"מ כיון
שאלם היינו יודעין שהם עדות שקר
משלם אין שייך למיתני פטור מדיני
אדם: אלא לחבריה. כגון שאין
למצריה מה לשלם או שהלך למדינת
הים או כגון שאין אנו יודעים שהם
עדי שקר דוקא שוכר אכל אמר
פטור מדיני שמים דכדור שלא ישמעו
לו דאין נראה לומר דנקט שוכר
לאשמועינן דאפי' שוכר פטור מדיני
אדם שאין זה שום חידוש ולקמן לא
עבד לריכותא אלא מדיני שמים ועוד
דצפירקין תנן (דף נט:) השולח את
הבערה ציד חט"ו פטור מדיני אדם
וחייב צדיני שמים שלא ציד פקח הפקח
חייב משמע דשולח פטור אף מדיני
שמים: פשיטא אם לא יגיד
וכו'. וא"ת ה"מ כשעבד על שבעתו
כדכתיב ושמעה קול אלה וי"ל דה"ק
קרא כשעבד (א) כדבר שאם לא יגיד
היה נוסף תנן או ציאו קרנן שבעה
אכל בלא שבעה נמי איכא נשיאות
עון כדמוכח במתני' באתר דיני
ממונות (סנהדרין דף לו:) ודוקא צ"ד
דכשאוומים אין אנו יודעים להעיד
שזו אינו יכול להעיד דכיון שהגיד
שזו אינו חוזר ומגיד והיינו אם לא
יגיד דקרא אכל חוץ לצ"ד אין לחוש
שיכול לחזור ולהעיד:

העושה מלאכה במי חטאת.
עד שלא נתן האפר
כדמניא צמס' פרה (פ"ד מ"ד) פרה
נפסלת במלאכה עד שתעשה אפר
והמלאכה פוסלת במים עד שישים
האפר למטה ובספרי יליף מקרא יכול
אף קדשן ח"ל למשמרת למי נדה
ולא שכר מי נדה: **פטור מדיני**
אדם. צפ' הניזקין (גיטין ג.) פריך
מיניה למ"ד היזק שאין ניכר שמים
היזק: **אבל** הני אצטריך ליה.
וא"ת הנותן סם המות נמי חידוש הוא
למיתני כדאמרין לעיל (דף מו:)
דאפילו סם המות דלא עבדא דאכלה

חייב צדיני שמים וא"ת גלוי ודוע למקום למה נכתבין למה נכתבין למה נכתבין

במתכין לטובה שלא ימחר לשרוף ויכול להניח בעל הצית בתוך כך מ"מ צדיני שמים חייב דאצטרי ליה לאזהורי ולאסוקי אדעתיה שלא יצא לו
הפסד נזק: **מהו דתימא** הו"א לה תחלתו בפשיעה וסופו באונס קמ"ל דבולאו פשיעה היא. ק"ק דה"ל למימר מהו דמימא כולה אונס הוא
וכגון שנעל כל כך יפה שאינה יכולה ללאת אלא בחמירה קמשמע לן דפושע הוא אכל חמירה שהניחה בחמה: